

Obren quatre noves llibreries: pròximes, petites i amb caràcter

Malgrat la caiguda de les vendes a causa de la pandèmia (un 20% l'any passat), el sector passa per un bon moment: durant els dos últims anys gairebé trenta llibreries s'han incorporat a una xarxa que cobreix tot el país

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

El mapa de llibreries catalanes no ha deixat de créixer durant els últims dos anys. La situació és extraordinària, sobretot tenint en compte el retrocés en les vendes provocat per la pandèmia de covid-19: l'any passat la facturació va caure un 20% a Catalunya, estroçant el lleu creixement que s'havia experimentat des del 2015, al voltant del 2,5%.

“El 2020 vam tenir 15 altes, i aquest 2021 són 13 –diu Marià Marín, secretari tècnic del Gremi de Llibreters–. Aquests dos últims anys hem detectat diversos canvis. En primer lloc, obren noves llibreries a l'àrea metropolitana”. Cal citar El Pati Blau a Cornellà (2019), la llibreria Llavors de l'Hospitalet (2020) i la Mitja Mosca, que obrirà les portes al novembre a Badalona. “Han sortit també iniciatives en pobles de costa, a l'Ebre i a Lleida i els Pirineus, la zona amb menys llibreries de tot el territori”, continua. A la costa s'han incorporat A Tres Tintes, a Vilanova i la Geltrú (2021); El Griu Llibres, a Canet (2020); la Vitel·la, a Palafrugell (2020), i la Mastegamosques de Calella (2019). A l'Ebre cal tenir en compte La Romàntica, a Amposta (2020), i La Irreal, a Tortosa (2021). A Lleida han aixecat la persiana La Irreductible (2020) i La Fatal (2021), i dels Pirineus cal destacar El Tinter, a la Pobla de Segur (2020), i l'obertura a la tardor d'El Refugi, a la Seu d'Urgell.

Renovació generacional i reinvençió

“El prototip de nova llibreria a Catalunya és de caràcter generalista, de mida petita, on hi treballen dues o tres persones, situades en barris no centrals –en el cas de les grans ciutats– o en municipis mitjans o petits, sempre amb vocació de proximitat. A més, totes dediquen una atenció especial a la selecció del fons”, explica Lluís Agustí, codirector del postgrau de llibreria impulsat conjuntament entre la Universitat de Barcelona i el Gremi de Llibreters. Marià Marín afegeix que la majoria són establiments “amb molt de caràcter i personalitat”.

Des del 2012, el postgrau ha format “uns 200 professionals, la meitat dels quals s'han incorporat al món del llibre”, continua Agustí. Gràcies a la “formació tècnica i pràctica” han obert 22 establiments, entre els quals hi ha les barcelonines Nollegiu, al Poblenou (2013), i La Tribu, a Sant Andreu (2019); L'Argonauta, a Balaguer (2015), i Ça Trençada, a Blanes (2015). “El postgrau ha servit per dissuadir de fer llibreries que no funcionin”, assegura Agustí, que destaca la “renovació generacional” que s'ha viscut al sector durant l'última dècada, “la voluntat d'instal·lar-se a tot el territori” i la “reinvençió”: “tanquen les grans superfícies i s'aposta per estructures més lleugeres en llocs menys centrals, amb l'excepció de casos com el d'Ona (2020) i Finestres (2021), totes dues a l'Eixample”. La renovació del mapa llibreter, que actualment compta amb 450 establiments agremiats a Catalunya –cinc anys enrere eren 430–, continuarà. “Hi ha com a mínim tres projectes que es presentaran entre Sant Jordi i la tardor”, avança Marià Marín. ◆◆

MITJA MOSCA Badalona

“La proximitat i l'atenció directa són fonamentals”

Les germanes Carla i Laia Arce tenen previst obrir a Badalona la llibreria Mitja Mosca a principis de novembre. “Hem crescut allà, coneixem bé la ciutat i creiem que té tot el sentit obrir-hi una llibreria, tenint en compte que durant els últims anys han anat desapareixent locals com La Daina, Al Vent, El Drac i El Full –recorda la Laia–. El gener del 2020, quan vam saber que El Full tancava per jubilació després de 40 anys, vam adonar-nos que el panorama quedava bastant orfe”. La històrica Saltamar-tí, Abacus, Somnia i Lagaia Books, de segona mà, abasteixen una població que supera els 200.000 habitants.

“Mitja Mosca serà una llibreria generalista, amb narrativa, poesia i teatre, gènere que ens agrada molt, però també amb un apartat infantil... I dedicarem una part important a l'assaig”, avança Laia Arce. Tant ella com la seva germana han treballat fins ara a les llibreries Laie de Barcelona, una a Pau Claris i l'altra al local del CCCB. “Té molt de sentit lligar una llibreria al territori –comenta–. Serem al carrer Ignasi Iglesias, molt a prop de la plaça Pompeu Fabra. La proximitat i l'atenció directa són fonamentals. Tenim moltes ganes de compartir els gustos amb els lectors i fer de prescriptors”. El local, de 90 m², tindrà “una petita tarima per programar-hi presentacions, recitals i contacontes”.

MITJA MOSCA

EL REFUGI La Seu d'Urgell

“El pensament crític i la qualitat són la nostra divisa”

Miquel Albero i Pol Maese treballen des d'aquest febrer en un local del carrer Canonges, al casc antic de la Seu d'Urgell, per obrir El Refugi. “Ens trobàvem en un moment vital i laboral important –comenta el Miquel–. En els últims deu anys hi ha hagut una florida de moviments socials i culturals potents tant a la Seu com a la comarca. Creiem que una proposta com la nostra pot tenir sortida”. No apostaran “per una llibreria clàssica”, sinó més aviat per convertir El Refugi en “focus cultural” on “conflueixin projectes artístics, musicals i també del sector tèxtil al Pirineu; tot això al voltant del món del llibre, amb presentacions, recitals, exposicions...”.

El Refugi s'especialitzarà “en editorials petites i alternatives”. “El pensament crític i la qualitat són la nostra divisa”, afegeix el llibreter. “Hem optat pel model cooperativista perquè hi creiem –continua–. Al setembre hem llançat una campanya de micromecenatge i ja hem arribat a més de la meitat del nostre objectiu. També hem rebut molts suports, des del filòsof Xavier Antich fins a l'economista Miren Etxezarreta i el grup de música Smoking Souls”. Albero i Maese tindran a punt el local a principis de novembre, però a mitjans d'octubre ja seran presents a la fira de Sant Ermengol. Actualment a la Seu d'Urgell hi ha actives la llibreria Purgimon i l'estanc La Salvat, on també es venen novetats editorials.

EL REFUGI

a
llegim

44-45

- Entrevista a l'escriptor i editor Miquel Adam
- Ressenya 'On ets, món bonic', tercera novel·la de Sally Rooney

46-47

- Fernando Aramburu publica 'Els falciots'
- Vicenç Pagès Jordà es pregunta què cal per ser un bon professor de català

CRISTINA CALDERER

LA INSÒLITA Barcelona

“Amb la pandèmia vaig decidir tirar endavant la meva pròpia llibreria”

Carlota Gelonch no hauria impulsat la seva pròpia llibreria si no hagués cursat l'assignatura optativa cos i textualitat, amb Meri Torras, a la Universitat Autònoma de Barcelona, mentre estudiava història de l'art. “Mentre treballava en projectes socials i de prevenció de la violència de gènere en centres educatius vaig fer el màster en literatura comparada, també a l'Autònoma -recorda-. Amb la pandèmia vaig deixar de fer tallers en escoles i instituts i vaig decidir tirar endavant la meva pròpia llibreria”.

La Insòlita va obrir les portes fa dues setmanes al Poblenou de Barcelona. “Hi visc des de fa un parell d'anys, i és un barri on encara hi ha poques llibreries”, diu, abans de citar la Nollegiu, Etcètera i La Petita. “La Insòlita és una llibreria generalista on trobareu narrativa, assaig, novel·la gràfica, una secció d'infantil... i un apartat especialitzat en narratives no realistes”, explica Gelonch. La Insòlita “vol visibilitzar” autores dels gèneres fantàstics, de ciència-ficció i de terror amb presentacions i tallers i treballant amb altres botigues del barri. “Volem convertir el 22@ en un espai dinàmic on es pugui treballar en xarxa -assegura Gelonch-. Som al davant de l'editorial Trampa i molt a prop d'Ultralocal Records, d'un espai de criança i d'una bodega. Es tracta de veure què podem fer juntes”. De moment, la rebuda de la llibreria ha sigut “inesperadament bona”. També pel que fa a les vendes.

AJUNTAMENT DE CALONGE

CALONGE OBRIRÀ MITJA DOTZENA DE LLIBRERIES ABANS D'ACABAR L'ANY

A finals d'octubre aixecaran la persiana les primeres llibreries d'un ambiciós projecte impulsat per l'Ajuntament de Calonge amb l'objectiu de revitalitzar el casc antic del poble. “És un projecte il·lusionant, un somni que està a punt de fer-se realitat. La nostra intenció és que Calonge estigui ple de llibres tot l'any, a partir d'ara -explica Montse Darnaculleta, bibliotecària i tècnica del projecte-. Quan, al maig, vam fer la primera crida al sector professional, no ens esperàvem una reacció tan espectacular. Vam rebre una allau de sol·licituds d'informació: més de 200 correus en una setmana. L'Ajuntament ofereix 10.000 euros a cada projecte, avantatges fiscals i subvencions per a la rehabilitació dels locals”. Setmanes després aquestes peticions es van convertir en 130 projectes, dels quals l'Ajuntament va acabar escollint-ne una vintena.

“En la tria hem combinat els nous emprenedors amb qui tenia experiència prèvia en el món llibreter”, afegeix. Si no hi ha cap contratemps d'última hora, abans que s'acabi l'any el municipi empordanès tindrà “set o vuit llibreries” noves. “Totes tindran fons diferenciats: n'hi haurà una de còmic, una d'infantil, una de viatges, una d'enfocada a temes espirituals... -avança-. La idea és que es complementin”. L'altre gran objectiu és “descentralitzar la cultura més enllà de les grans ciutats”. Les llibreries volen ser un focus d'atracció no només pels llibres que oferiran, sinó també gràcies a una programació cultural molt activa.

NÚRIA CARO

LA IRREAL Tortosa

“El meu llibreter de capçalera és com el meu psicòleg”

Amb 25 anys, Júlia Albesa acaba d'obrir La Irreal, a Tortosa, cosa que la converteix en una de les llibreres catalanes més joves. “Hem desconnectat de les pantalles i tornem al llibre en paper -assegura-. Això s'ha vist durant la pandèmia. El llibre ha sigut sempre una gran forma d'evasió i d'aprenentatge. Ara en som més conscients”.

Albesa és llicenciada en periodisme i ha compaginat la feina al Canal Terres de l'Ebre amb “l'amor per la lectura”. “A finals de l'any passat ja em rondava pel cap la possibilitat de canviar de sector -recorda-, però va ser aquest Sant Jordi quan vaig prendre la decisió. Va ser després d'ajudar durant tot el dia una amiga que el 2020 va obrir la llibreria La Romàntica a Amposta”. Amb una població de 33.000 habitants, la capital del Baix Ebre compta amb la històrica La 2 de Viladrich -fundada el 1760- i Arrels. “La Irreal tindrà, sobretot, novetats editorials, però també hi ha una secció de segona mà amb clàssics -explica-. A l'octubre començarem l'agenda cultural: volem fer un acte cada dos o tres dies, entre presentacions, tallers, conferències i recitals”. La llibreria també tindrà un espai dedicat a exposicions d'art, i la vocació jove del projecte es fa palesa no només gràcies a la llibretera, sinó també a la tria de la primera artista convidada, Júlia Gamote, que té 18 anys i és de Roquetes. “El meu llibreter de capçalera és com el meu psicòleg -diu Albesa-. Espero ser una bona prescriptora! Em fa temor, però cal ser valenta”.